

HÉTHY LAJOS—MAKÓ CSABA

MUNKÁSMAGATARTÁSOK
ÉS A GAZDASÁGI SZERVEZET

AKADÉMIAI KIADÓ, BUDAPEST 1972

TARTALOMJEGYZÉK

I. Munkásmagatartások. Levezetésük a gazdasági szervezet formális működésének sémájából	5
<i>A munkásmagatartások néhány megjelenési formája</i>	8
<i>A munkásmagatartások és a vállalati szervezet</i>	13
<i>A kontroll mechanizmus szerepe — a teljesítményelv</i>	21
<i>A dolgozók magatartásainak levezetése a szervezet működésének elméleti sémájából</i>	28
<i>Gyakorlati megfontolások a munkásmagatartások megközelítésével kapcsolatban</i>	31
II. A gazdasági szervezet kontroll mechanizmusának működése és a munkásmagatartások	37
<i>Gazdasági versus nem gazdasági ösztönzés</i>	40
<i>A gazdasági ösztönzés működésének elemzési szempontjai</i>	45
<i>A gazdasági ösztönzés működése. Az anyagi perspektíva hiánya. A teljesítményelv sokoldalú torzulásai</i>	50
<i>A nem gazdasági ösztönzés működése. Torzulások a főbb tényezők alakulásában</i>	71
<i>A kontroll mechanizmus torzulásainak hatása a munkásmagatartásokra</i>	80
III. A teljesítménnyel kapcsolatos munkásmagatartások problémái: a teljesítménytaktika	85
<i>A teljesítményprobléma jelentkezésének előzményei</i>	85
<i>A teljesítményingadozás szervezési tünet vagy szándékos munkásakció?</i>	88
<i>A „túlbrajjáték” és a „céljutalomjáték”</i>	93
<i>A munkásmagatartások differenciáltsága</i>	96
<i>Az egyengető-lakatosok magatartása</i>	99
<i>A szerelőlakatosok magatartása</i>	101
<i>Az alkatrész-lakatosok magatartása</i>	103
	293

<i>A teljesítménnyel kapcsolatos munkásmagatartások szakmai jellegzetességeinek összegezése</i>	104
IV. A munkásmagatartások és az informális szervezet	107
<i>Az informális szervezet megközelítése</i>	109
<i>Informális struktúrák a szakmákban</i>	111
<i>Az informális struktúra és a művezető</i>	113
<i>A teljesítménytaktika és az informális szervezet — a munkás-ság rétegződése</i>	116
<i>A formális szervezet emberszemlélete és az informális tevén-kenység</i>	119
V. Érdekviszonyok a gazdasági szervezetben és a környezet	129
<i>Az érdekekről általában</i>	129
<i>A vállalati vezetés érdekeiről</i>	132
<i>Az alsó szintű vezetés érdekeiről</i>	138
<i>A munkások érdekeiről</i>	142
<i>Az irányadó munkásréteg érdekeiről</i>	150
<i>Az ellenzéki réteg érdekeiről</i>	152
<i>A periférikus réteg érdekeiről</i>	154
<i>Az alkatrész-lakatosok sajátos érdekeiről</i>	158
VI. Hatalmi viszonyok a gazdasági szervezetben és a környe- zet	163
<i>A hatalomról általában</i>	163
<i>A vállalatvezetés hatalmáról</i>	165
<i>Az alsó szintű vezetés hatalmáról</i>	170
<i>A szakszervezetről</i>	173
<i>A munkások hatalmáról</i>	180
VII. Tranzakciók a gazdasági szervezetben — a teljesítmény- taktika és a fluktuáció	189
<i>A tranzakcióról általában</i>	189
<i>A tranzakciók és a kontroll mechanizmus</i>	191
<i>A vállalatvezetés és a munkások közötti tranzakciók</i>	194
<i>Az irányadó réteg kiváltságai — a létszámtartás</i>	197
<i>Tranzakciók az egyes munkásrétegek között</i>	202
<i>Az alsó szintű vezetők és a munkások tranzakciói</i>	206
<i>A tranzakciók és a munkásmagatartások — a teljesítménytak- tika és a fluktuáció</i>	211

VIII. A kontroll mechanizmus korrigálásának problémája.	
Kölcsönhatási viszonyok. A munkásmagatartások visszahatása	221
<i>A kölcsönhatás, a visszahatás — a „negatív” munkásmagatartások felszámolására tett vállalati lépések kudarca</i>	222
<i>Kölcsönhatási viszonyok: a kontroll mechanizmus és a döntési mechanizmus összefüggésének példája</i>	227
<i>A munkásmagatartások visszahatása: a munkanormák és az osztószámok példája</i>	234
<i>A manipuláció kérdése. A nem gazdasági ösztönzés problémái</i>	242
<i>A hatékony ösztönzés egyes akadályaiknak abszolutizálásáról</i>	249
IX. A munkásmagatartások levezetése a társadalmi-gazdasági környezetből. A formális szervezet működési sémájának revíziója	257
<i>A társadalmi-gazdasági környezet: a magatartások legáltalánosabb meghatározója a gazdasági szervezetben</i>	261
<i>Érdek- és hatalmi viszonyok a gazdasági szervezetben</i>	264
<i>A konfliktusok és a tranzakciók szerepe a szervezeti magatartások alakulásában</i>	266
<i>A formális szervezet és az informális szervezet</i>	270
<i>A munkásmagatartások levezetése a társadalmi-gazdasági struktúrából</i>	275
<i>A „negatív” munkásmagatartások felszámolásának problémája</i>	276
Függelék	287

